

Izhaja vsako sredo. Lastnina Kranjsko-Slovenske Katoliške Jednote v Združenih državah ameriških. Uredništvo in upravnštvo: CHICAGO, ILL. 1951 West 22nd Place. Telefon: Canal 2487. ...

K prvi obletnici premirja.

Včeraj, dne 11. novembra zarana zjutraj je minulo leto dni najvažnejšega zgodovinskega dogodka v tekočem stoletju; to je bila prva obletnica premirja svetovne vojne.

Kdo izmed nas se več živo ne spominja lanskega dneva sv. Martina, ko smo se veselo oddahnili rekoč: "In vendar enkrat!" — Saj je bil pa tudi že skrajni čas! Tedaj smo hvalili Boga, da je napočil tako željno pričakovani dan premirja.

Izmed številnih narodov, prizadetih vsled minule svetovne vojne, smo se žal, baš mi Slovenci preneglo in preveč veselili konca vojne. Vprašajmo javnost: "Ali je pa ta dan v resnici donesel vsem Slovencev zaželjeni mir?" — Žal, da bomo dobili v tem slučaju negativen odgovor.

Če premisslujemo vse to ob prvi obletnici premirja moramo priznati, da dandanes res ni več pravice na svetu in da presega tolovajstvo visoke diplomacije že vse meje. Ali smo baš mi Slovenci žrtev državnih tolovajev, ki barantajo z nami, kakor za živino? —

K II. obletnici Krekove smrti.

V času največje neplodovitosti našega političnega življenja praznujemo dan, ko je preminilo in umrlo, kar je na dr. Kreku bilo uvarljivo. Če se danes domislimo Kreka in se uživimo v njegovem življenju in njegovem delovanju, doživimo v svoji notranjosti nekaj, kar stoji v direktnem in popolnem nasprotju z vsem, kar vidimo okoli sebe.

Krek je bil mož velikih idej, preciznega znanja in zelo čisteza in jasnega hotenja. Bil je eden izmed tistih, ki se vržejo na raziskovanje znanstvene resnice, na predelovanje največjih teoretičnih problemov radi tega, da bi mogla biti njihova dejanja v skladu z resnico. Njemu ni bilo, kakor getovim učenjakim krogom, znanstveno razmišljanje samo namen, temveč se mu je posvečal zato, da bi mogel služiti ljudstvu in deželi tembolj resnično, uspešno in zvesto. Čut odgovornosti in želja po čimbolj temeljitem dosežku našega ljudskega življenja, za je upeljala v znanstveno delo, s katerim je zadostil tudi moralni dolžnosti, ki jo je čutil do ljudstva. Širil je svoje znanje v odlični meri tudi s tem, da je bil v stiku s stvarmi praktičnega življenja, s tem da so te stvari nanj delovale in vplivale in s tem, da se je sam spraval nanje, jih skušal premikali in spreminjati. Posrečilo se mu je tako, spravi v sklad socialno delovanje svoje osebe in svojih učencev z znanstvenimi zahtevami in resnicami, ki si jih je z delom svojega duha priboril. Spojil je tako v sebi — na velikopotezen način, ki je bil njegov dar — vse pralnosti teorije in prakse.

govega značaja in njegove vesti. Znanstveno spoznanje se naslanja na ostro in jasno ločitev pojmov, na določeno ugotovitev nasprotnih si nazorov. Z znanstvom je laž nezdržljiva. Politično delovanje pa ni vselej stremiljenje po resnici, temveč boj različnih skupin, obramba človeških interesov in borba za vpliv in oblast v državi. Ker je ta boj naperjen uciogibno proti ljudem, nastane nevarnost, da se spremenijo prav lahko v zavajenje nasprotnika in v pretiravanje resnice, ako se more s tem zmaga pospešiti. Če so nasprotne politične skupine pri tem še brez programov, potem je boj za osebe in njih oblast edina gonilna moč javnega življenja in mesto boja za ideje in načelo stopi v javnost intriga, laž in goloportunizem. Oseba posameznega politika je sicer neznatna in brez-pomembna v velikih masah države. Toda mase političnih strank dvignejo posameznika v ospredje, mu dajo moč in oblast; ta je v resnici le moč ljudstva, a na zunaj se zdi ljudem osebna moč in oseben vpliv voditelja. Praktično življenje zahteva in tirja celo, da množe voditelji svoj vpliv in a-

DR. JANEZ EV. KREK. Rojen 25. dec. 1865, umrl 8. okt. 1917.

gled, kajti ugled oseb je mnogo-krat velika agitatorična sila za program in ideje stranke. V tem položaju se vzdignejo pred vodilnega politika težke moralne zahteve in njegovemu značaju so stavljene velike naloge. Težko je stremeti, po osebnem vplivu in ostati nesebičen, se boriti za uspeh in odklanjati oportunitizem, biti načelno dosleden in politično moder, poraziti nasprotnika in ohraniti pravičnost in človekoljubnost. To so zahteve, ki jih izpolnijo le redki ljudje. Dr. Krek je imel toliko moči v sebi, da je izravnaval v sebi ta nasprotja. To je ena njegovih neumrj-čih potoz.

Od smrtna postelje prijatelja (Dr. Lovro Pogačniku v spomin.)

Prijateljem in znaneem v bodrilo, vsem pa v spodbudo si dovoljuje dvigniti zastor, za katerim se skriva v srce segajoč prizor: soba, v njej postelja, na kateri počiva naš smrtno bolni dr. Lovro Pogačnik; nad posteljo velika slika Matere božje; ob postelji nočna omara z uro; malo dalje od postelje mizica, na kateri se nahaja med evjetem majhen, zelo lep kip Brezmadežne; sem pa tja kaka stolica; pri postelji streže, čnje in bdi soproga ...

V zadnjih trenutkih se kaže človek v vsej svoji resničnosti. Narava človeška se tukaj ne hlina, ne zatajuje, ker se ne more. Ob stiskajoči težki zavesti, da je s Tvojim življenjem pri koncu, da je smrt neposredno pred teboj, kjer se odprto vrata v tajnostno večnost; ob ogromnem vprašanju: Kaj bo sedaj z menoj? — neha vsaka konvencionalnost. Zdravniki so imeli consilium in ugotovili so, da mu zdravniška veda ne more več donesti rešitve; preveč je delal, prepozno se spomnil na svoje zdravje. Petek, 26. septembra je dal poklicati svojega župnika ter z veliko pobožnostjo prejel od njega sv. zakramente za umirajočce. Potem je povabil otroke k sebi; drugega za drugim je blagoslovil, poljubil in se od njega poslovil. Bil je to prizor, ki se ne da popisati, a nam kaže v Lovru moža, ki hoče sebe in svojo hišo urediti, dokler je čas. Oporoko je bil že preje napravil.

Pri njem je ostala še sprogoda da mu streže, čuje in bdi ... Izrazil je bil željo, da bi bil rad v bolnici. Zdravnik mu je rekel, da se to takoj ne more zgoditi, da treba malo počakati, dokler se ne

okrepi. Pa ga je, ko sta bila sama, soproga vprašala, čemu želi iti v bolnico, ko mu ona tako rada streže. Tako malo ga je imela doma; sedaj je bil na Dunaju, sedaj na shodih, sedaj v Belgradu, doma pa tako malo. Vsaj v boleznih, vsaj v smrti ga je hotela imeti pri sebi; ona je hotela njemu streči. Čutil je Lovro pomen vprašanja; rekel ji je: "Glej, tam bi lahko vsak dan Jezusa dobil ..."

Jezus mu ni šel iz misli več. Prišla je sredo, oktober posvečen Devici Mariji se je približal; in menil smo se, kako lepo je častiti Marijo. Ko sem se poslavljati in mu rekel, da kmalu zopet pridem, me prosi: "Ko prideš pridi z Jezusom." Sredo 1. oktobra je prejel znova sveto, popotnico. Dva dni potem je bil prvi petek, posvečen božjemu Sren Jezusovemu. "Pridi jutri z Jezusom," mi je rekel večer poprej. Bila je huda, huda noč pred prvim petkom, polna trpljenja; že so mislili, da ne bo dneva dočakal. Ves zmučen je ležal na postelji, ko sem prišel k njemu. Kako sveto in pobožno je prejel še enkrat sveto popotnico, kot zadostilno sveto obhajilo, prvi petek zadnjikrat! "Hočem hiti sam z Jezusom," je jedva slišno poprosil; stopili smo v predsobo in tam molili; on pa je prekrizal svoje roke čez srce in prša in se zatopil v Jezusa, ki je pod podobo kruha prišel k njemu, in molil, molil ...

Da, Jezus mu ni šel iz misli. Nešteto krat ga je imel v svojem sreju in na svojih ustnah. Razpelo je imel v svojih rokah, ko mu je telo trepetalo v trpljenju in nešteto krat je prehajal od njegovih usten poljub svete ljubezni na Krizanega; s tem poljubom in s kljucem "Jezus" se je njegova duša ločila od telesa. Bil je vedno pri zavesti. Zavedal se je, da umrje. Čudno, kako je celo zasledoval boj med življenjem in smrtjo v svojem telesu. Že sredo 1. okt. je imel tako hude napade, da smo se bali najhujšega. Molili smo krog njega, a meni je rekel, ko sem se sklonil k njemu: "Danes ne bom še umrl." Dva dni potem pa, ko ga je trpljenje hude noči do popoldne onemoglosti zdelalo, mi je zašepetal: "Danes utegne biti zame kritičen dan."

Gledal je smrti s polno zavestjo v obraz. "Se-li kaj bojš?" sem ga na te besede tiho vprašal. "Pa popolnoma nič," je bil njegov komaj slišni odgovor.

Globoko prepričanje mu je polnilo vso dušo, da je Bog neskončno moder in dober in da je povsod pričujoč. "Glej", tako je razlagal v nedeljo, osem dni pred svojo smrtjo, ko je bil še nekoliko

URADNO NAZGANILO.

- Pristopili člani. K dr. sv. Jožefa št. 2 v Joliet, Ill. Cert. šte. 23113 Glavan Franc, roj. 1903. R. 16, \$1000. Spr. 5. okt. 1919. Dr. šteje 384 članov (ie). K dr. sv. Družine št. 5 v La Salle, Ill. Cert. 23114 Retel Anton, roj. 1888. R. 31, \$1000. Spr. 5. okt. 1919. Dr. šteje 141 članov (ie). K dr. sv. Jožefa št. 12 v Forest City, Pa. Cert. šte. 23115 Kamin Josip, roj. 1903. R. 16, \$1000. Spr. 12. okt. 1919. Dr. šteje 264 članov in članice. K dr. sv. Roka št. 15 v Allegheny, Pa. Cert. šte. 23117 Kolan Josip, roj. 1894. R. 25, \$1000. Spr. 20. okt. 1919. Dr. šteje 155 članov in članice. K dr. sv. Jan Kstn. št. 20 v Ironwood, Mich. Cert. šte. 23118 Marinčič Josip, roj. 1902. R. 18, \$1000. Spr. 8. okt. 1919. Dr. šteje 53 članov (ie). K dr. sv. Barbara št. 23 v Bridgeport, Ohio. Cert. šte. 23119 Avsee Josip, roj. 1903. R. 16, \$1000. Spr. 12. okt. 1919. Dr. šteje 39 članov (ie). K dr. sv. Franciška Sal. št. 29 v Joliet, Ill. Cert. šte. 23120 Borošič Ignac, roj. 1880. R. 39, \$1000. Spr. 5. okt. 1919. Dr. šteje 316 članov (ie). K dr. sv. Barbare št. 40 v Hibbing, Minn. Cert. šte. 233121 Petrič Anton, roj. 1903. R. 16, \$1000. Spr. 5. okt. 1919. Dr. šteje 109 članov (ie). K dr. sv. Alojzija št. 42 v Steelton, Pa. Cert. šte. 23122 Ferenčič Michael J., roj. 1903. R. 17, \$1000. Spr. 16. okt. 1919. Dr. šteje 133 članov (ie). K dr. sv. Florijana št. 44 v So. Chicago, Ill. eCert. šte. 23123 Levk Franc, roj. 1902. R. 17, \$1000. Spr. 5. okt. 1919. Društvo šteje 212 članov (ie). K dr. Marija Sed. Žalosti št. 50 v Allegheny, Pa. Cert. šte. 23124 Panjan Josip, roj. 1903. R. 17, \$1000. Spr. 12. okt. 1919. Društvo šteje 277 članov (ie). K dr. sv. Jožefa št. 56 v Leadville, Colo. Cert. šte. 23125 Bradach Franc, roj. 1903. R. 16, \$1000. Spr. 23. okt. 1919. Dr. šteje 156 članov (ie). K dr. sv. Jožefa št. 57 v Brooklyn, N. Y. Cert. šte. 23126 Juraj Anton, roj. 1890. R. 29, \$250. Spr. 4. okt. 1919. Dr. šteje 126 članov in članice. K dr. Vit. sv. Michaela št. 61 v Youngstown, Ohio. Cert. šte. 23127 Birič Ivan, roj. 1903. R. 16, \$1000. Cert. šte. 23128 Gazič Peter, roj. 1893. R. 26, \$1000. Spr. 19. okt. 1919. Dr. šteje 104 članov (ie). K dr. sv. Lovrenea št. 63 v Cleveland, Ohio. Cert. 23129 Globokar Alojzij, roj. 1903. R. 16, \$1000. Spr. 11. okt. 1919. Društvo šteje 208 članov (ie). K dr. sv. Jožefa št. 122 v Rocksprings, Wyo. Cert. šte. 23130

